

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: vedoucí práce

Autorka práce: Petra Králová

Název práce: *Místní cizinci: prostor, identita a kultura pražských expatů*

Vedoucí práce: Jakub Grygar, Ph.D.

Oponent:

Navržené hodnocení: nedostatečně

Zdůvodnění Vašeho hodnocení práce (zejména výhrad a kritických připomínek) rozepište podle níže uvedených kritérií.

1. Je cíl práce (výzkumná otázka) jasně formulován a odpovídají mu závěry? Je práce vhodně strukturována?

Téma práce (formulované hned v první větě textu, str. 2) i cíl práce (formulovaný na str. 11) jsou jasné a srozumitelné. Petra Králová se chce prostřednictvím studia života pražských expatů vyjádřit ke vztahu mezi obývaným prostorem a tím, jak vnímají svou kulturu a identitu.

Odpovědi se chce dobrat prostřednictvím porozumění tomu, jak expati rozumí své migraci. Konkrétně jí zajímá, jak se formuje společenství expatů v Praze, jak se expati vztahují k české společnosti a historii (spíše než aby ji "konzumovali" – sic!), jaké jsou vnitřní rozdíly ve společenství pražských expatů a jak se z neutrálních prostorů stávají specifická místa setkávání expatů (str. 11).

Metodicky se autorka opírá o tři druhy sběru dat. Zaprvé, o výzkumné rozhovory s vybranými expaty. Zadruhé, Petra Králová provádí zúčastněné pozorování provedené při jednom ze setkání expatů a v jedné z tradičních kaváren pražské expatské komunity (záměrně uvádím slovo kavárna v uvozovkách, protože podnik The Globe, o němž je zde řeč, dlouhodobě plní pro pražskou expatskou komunitu mnohem širší funkci, než jen poskytování příležitosti pro pití kávy). Zatřetí, autorčin text se opírá o provedenou obsahovou analýzu textů, především z hlavního anglicky psaného pražského periodika, The Prague Post.

V Závěru své práce Petra Králová konstatuje, že zkoumala vztah mezi prostorem (setkávání?) a identitou pražských expatů, přičemž jejím cílem bylo poukázat na skutečnost, že představa o striktní geografické / prostorové lokalizaci kultur neodpovídá životní zkušenosti pražských expatů. Pominuli fakt, že se zde autorka tak trochu vlamuje do otevřených dveří (viz sociálněvědní produkce k tomuto tématu za posledních cca 30 let), je třeba posoudit, jak (a zda) zodpověděla své v úvodu vyřčené otázky. Zde však musím bohužel konstatovat, že nabídnuté odpovědi jsou buď naprosto nedostatečné a vágní, které jdou proti vlastním teoretickým východiskům autorky (což by nevadilo, kdyby si toho Petra Králová všimla) – takto např. její tvrzení, že "jádem kultury pražských expatů

je kultura anglofonních zemí" (str. 37) jenom potvrzuje autorkou odmítanou představu o překrývání geografických a kulturních hranic. Sociální diferenciaci ve společenství expatů je viděna pouze jako důsledek rozdílu daného délkou pobytu (opomíjena je tak možnost vlivu např. ekonomických nerovností).

Zarážející je, že si autorka neklade otázku, jak je vlastně skupina pražských expatů ustavována / konstruována. Expaté jí splývají se všemi imigranty z anglojazyčných zemí, popř. ze Západu, přičemž jí uniká, že "expatství" by mohlo být spíše výsledkem sdílení určitého na národnosti nezávislého životního stylu, např. onoho bohémsví, které místy zmiňuje, nebo způsobu života, který je patrně obsažen v několikrát citovaném výroku jednoho z účastníků výzkumu o "expat bublině".

2. Opírá se autor/ka o dostatek literatury relevantní tématu práce? Využívá i cizojazyčné texty?

Petra Králová vychází jak z textů, které jsem ji doporučil při konzultacích, tak z textů, které si k tématu samostatně a aktivně vyhledala. Těto skutečnosti si cením a pokládám ji za jeden z dokladů autorčiny samostatnosti a jejího tvůrčího přístupu k tématu. Autorka pracuje se zahraniční literaturou s přehledem a se značnou dávkou jistoty.

3. Jaká je kvalita použitých dat nebo zdrojů (včetně jejich výběru, sběru a popisu) a metod jejich analýzy?

Posuzovaný text je dobře formálně rozvržen, je vidět, že autorka ví, o čem chce v které části práce psát a proč. Samotné naplnění dílčích bodů je však problematické, což je vidět především v metodologické a analytické části práce (teoretická část je zdařilá).

- a) Autorka se opírá o dva výzkumné rozhovory, z nichž není zcela zřejmé, jak se vztahují k tématu práce, resp. k autorčiným k výzkumným otázkám.
- b) Provedená pozorování ve dvou rozdílných výzkumných kontextech jsou co do počtu přiměřená účelu práce, avšak především to, které Patra Králová uskutečnila v kavárně The Globe, by mohlo být rozpracovanější. Pozorování by totiž nemělo vést k pouhému popisu pozorované situace, ale k vícevrstvému záznamu, v němž se popis prolíná s dalšími informacemi a reflexivními pasážemi.
- c) Obsahová analýza je provedena intuitivně, bez reflexe limitů zvoleného postupu. Když autorka uvádí, že výběr analyzovaných sedmi (!) článků provedla na základě vlastního posouzení jejich relevance ke studovanému tématu (str. 17), mohu tomu sice jako čtenář intuitivně rozumět, ale nevyhovuje to o autorčině znalosti obsahové analýzy ani o jejím praktickém zvládnutí.

Ve výsledku pokládám provedení sběru informací za sice dobře rozvržené, ale nezvládnuté.

4. Jaká je kvalita argumentů, o něž autor/ka opírá závěry, k nimž dospěl/a?

Autorčiny argumenty vyvozené z analýzy nemohou být lepší, než jsou její data. Určitá vágnost autorčiných analytických tvrzení tím o to víc kontrastuje s jejím poměrně suverénním teoretickým úvodem. Patrně z tohoto důvodu je pak slabý i samotný závěr práce. Kromě již výše zmíněného faktu, že přesvědčivě nezodpovídá autorčiny výzkumné otázky, jsou jeho tvrzení vágní patrně i proto, že autorka ve své analyticko-interpretaci práci nedostatečně pracuje s detailem své výzkumné situace.

5. Jsou v práci autora/autorčina tvrzení a zjištění jasně odlišena od tvrzení a zjištění převzatých?

Ano.

6. Jaká je úroveň odkazového aparátu, jazyka a dalších formálních náležitostí?

Formální stránka práce má standardní úroveň.

7. Jiné přednosti a/nebo nedostatky, které neodpovídají výše uvedeným kritériím (jsou-li jaké).

8. Náměty na diskusi při obhajobě práce.

Vysvětlete svůj postup při obsahové analýze mediálních textů.

Zodpovězte své výzkumné otázky:

- Jak se formuje společenství expatů v Praze?
- Jak se expati vztahují k české společnosti a historii?
- Jaké jsou vnitřní rozdíly ve společenství pražských expatů?
- Jak se z neutrálních prostorů stávají specifická místa setkávání expatů?

Celkové hodnocení práce: Práci hodnotím jako nedostatečnou, nedoporučuji ji přijmout k obhajobě.

Datum: 27. 5. 2015

Podpis: